

ОСОБЛИВОСТІ ЄВРОПЕЙСЬКИХ ПРАКТИК УПРАВЛІННЯ ЕКОНОМІЧНОЮ БЕЗПЕКОЮ ПІДПРИЄМСТВА

Кліменко О. М., Мельниченко А. А.

*Харківський національний економічний університет ім. С. Кузнеця,
м. Харків*

Європейські країни сформували високорозвинену систему управління економічною безпекою підприємств, яка ґрунтується на інтеграції державного регулювання, корпоративного управління та міжнародного співробітництва. Такий підхід дозволяє ефективно нейтралізувати як внутрішні, так і зовнішні загрози для стабільного функціонування бізнесу. Актуальність теми обумовлена необхідністю адаптації українських підприємств до європейських стандартів економічної безпеки в умовах євроінтеграції та посилення зовнішніх загроз.

Серед основних практик управління економічною безпекою підприємства – розвинена система ризик-менеджменту, яка охоплює моніторинг загроз на макро- та мікрорівнях, використання аналітичних платформ для виявлення економічних ризиків, а також постійний контроль фінансової стійкості підприємств і аналіз кіберзагроз. Значну роль у забезпеченні фінансової стабільності відіграє Європейський центральний банк, що здійснює контроль за банківським сектором. Важливими регуляторними інструментами виступають директиви ЄС щодо протидії відмиванню коштів (AML) і фінансуванню тероризму (CFT), а також нова Директива ЄС про ланцюги постачання (2024), яка зобов'язує компанії перевіряти контрагентів щодо дотримання прав людини та екологічних стандартів.

Антимонопольна політика ЄС запобігає недобросовісній конкуренції та зловживанню домінуючим становищем, регулює державну допомогу та забезпечує прозорість ринкових процесів. Значну увагу приділено цифровій безпеці: підприємства впроваджують політику нульової довіри (Zero Trust Security), стандарти ISO/IEC 27001, дотримуються вимог GDPR та NIS2 щодо захисту персональних і корпоративних даних.

Окремим напрямом є енергетична безпека, що реалізується через розвиток відновлюваних джерел енергії, зниження залежності від імпорту та інтегровану енергетичну політику в межах ЄС. У сфері міжнародного співробітництва ЄС використовує санкції для захисту стратегічних секторів, контролює іноземні інвестиції та підтримує економічну інтеграцію всередині Союзу.

Отже, Європейська модель управління економічною безпекою підприємства базується на міждисциплінарному підході, що поєднує правові, фінансові, організаційні та технологічні інструменти. Такий комплексний підхід є важливою практикою для прийняття вітчизняними підприємствами.

Література:

1. Liezina A., Lavruk A., Matviienko H., Ivanets I., Tseluiko O., Kuchai O. Impact of econometric modeling and perspectives of economic security of the cross-industry complex. *Acta Innovations*. 2023. № 47. P. 73–83